

ת ר ר ש ו ק ו ל מ ס 61/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', ה' באב תשי"ד-4.8.54 בטעה 08.30.

- השתתפו: מ. אונג - היו"ר
 ע. איכילוב
 ב. אזניה
 ע. אסף
 ד. בר-רב-האי
 מ. בנין
 ז. ורהפטיב
 י. קליבנוב
 מ. קסיס
 י. שפירא
 ב. שרון

- נעדרו: י. בר-יהודה
 י. בדר
 י. הררי
 ש. הלל
 ת. טומ
 י. כסה
 ש. לורנץ
 ע. מימון
 מ. סנה
 ח. רובין
 ר. שרי
 א. תבורי

- סוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים
 ח. כהן - היועץ המשפטי
 ה' שלי - משרד המשפטים
 ה' גלאס - משרד המשפטים

- סדר היום: 1. חוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה).
 2. חוק השבות (תיקון)
 3. חוק שיפוט בתי-משפט שלום.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר מ. אונג:

1. חוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה).

קיבלנו בקשה מסר המסדרה להסמיע טענותיו
בקשר לשינוי בסמכויותיו בהתאם למה שהחלטנו

היו"ר מ. אונג:

בסעיף 17.

אני רוצה להציע שבסעיף 19(ז) של החוק

יווסף: "אחרי התייעצות עם שר הסעד".

ההיסוד היחיד שיש לי הוא קונסטיתונציוני.
לא נכון יהיה לכתוב בחוקים שלנו כי הסרים
חייבים בהתייעצות זה עם זה. אני יודע שזה נעשה בכמה חוקים, לדאבוני
הרב. במקרה הנדון סמילא לא יוכל שר המשפטים להכריז את ההכרזה אלא

ח. כהן:

ח. כהן:

אם שר הסעד יעמיד את המנגבון הדרוש לכתב אבני חושב שיהיה זה פ גמ מבחינת הטעם הטוב, כמילוי שר המספטים יעלה על הדעת לעשות זאת שלא בהתייעצות עם שר הסעד.

י. טפירא:
אני תמים דעים עם היועץ המשפטי. יהיה זה מנהג לא טוב לכתוב זאת בחוקים שלנו, ולא הייתי מציע לעורך זאת.

ע. איכילוב:
לא הייתי חושב כי מוצדק שההכרזה תהיה קטורה בשר הסעד. לא הייתי מתנגד להכניס סעיף כללי הקשור בשר הסעד, אבל לאו דוקא בקשר עם ההכרזה.

ד. בר-לב-האי:
כדי שהחוק יכנס לתקפו צריך האפרט של קציני המבחן להיות מוכן. טבעי לכן ששר המספטים לא יכריז אלא באשר יהיה בטוח שיוכל להגשים זאת, לכן הוא יהיה מוכרח להתייעץ לפני כן עם שר הסעד. אם צריך גם את זאת לכתוב בחוק, כי אז אין ל בר סוף.

ה. חולט:
לדחות את הצעתו של מ. אונא להכניס בסעיף 19(ז) את המלים: "לאחר התייעצות עם שר הסעד".

זכות הסתייגות למ. אונא.

ס. בנין:
לסעיף 10. אינני זוכר שהחלטנו על מאסר מינימום.

ח. כהן:
בחוקים מבטאים לפעמים מאסר חובה על-ידי המלים "מאסר חובה". אבל לעתים קרובות יותר מבטאים עונש חובה על-ידי קביעת מאסר בתקופת מינימום. הפירוט נתן לזה בית-המספט העליון הוא שאי-אפשר להטיל עונש אחר אלא מאסר, כלומר, זה מאסר חובה.

ס. בנין:
אני מתנגד לזה. אם הסעיף הזה לא יהיה, אפשר יהיה להסיר את עונש המאסר המינימלי בעונש הקנס המקביל לאותו המאסר.

י. טפירא:
הויכוח איננו אם יש צורך או אין צורך בעונש מינימום, כי גם אני מתנגד לקיום עונש מינימום. אני מצטרף לכל דעה הבאה לבטל עונשי מינימום, וזו עונש מאסר עולם במקרה של רצח. אבל בחוק זה השתדלנו לא להכניס מינויים בעונשים שיטנם בחוקים השונים. לכן לא באן המקום להצעתו של חבר הכנסת בנין.

ס. בנין:
על-ידי הכנסת המלים האלה לחוק זה אנחנו קובעים את הסיטה. אני יודע כי ישנם חוקים בהם ישנו עונש מאסר מינימלי. אבל בחוק זה אנחנו קובעים את הסיטה. אינני מציע לשנות את הכתוב בחוקים אחרים, אלא רק לא להכניס לחוק זה את אשר פרט בית-המספט העליון.

ב. שטון:

החוק הקובע זאת מביא למצבים מבסורדיים.
אני מסכים עם הצעתו של חבר הכנסת בגין.

הוחלט: לדחות את הצעת מ. בגין למחוק את הטלים
"או מאסר סיניסום" בסעיף 10.

הסתייגות למ. בגין וב. שטון.

ה. כהן:

אני חושב לחובתו להעיר את תשומת לב
חברי הוועדה לכמה חידושים לטוביים בחוק
זה, אם כי הדבר טטור תמיד לטיקול דעתו של המטובה על ניסוח החוק מ.

הטלים "רצוי עונש, לרצות עונש, לרצות
מאסר" בעלמו מן בחוק ובמקומן בא הניב "לשאת את העונש".

בסעיף 19 מדובר על הדו"ח של קצין המבחן.
מר שלי טוען, אני חושב - בצדק, כי בלסון העברית רק טטטן שבו מוסר
אדם דו"ח על פעולותיו שלו או על עצמו הוא דו"ח, והרפורט בו הוא
סודיע על דברים שאינם נוגעים אליו בקרא "תסקיר".

הוחלט: לקבל את התיקונים הלטוניים הנ"ל.

היו"ר מ. אונגא:

כיון שטר המטטרה עדין לא בא, אני
מציע שנעבור בינתיים לחוק אחר.

2. חוק השבת (תיקון).

היו"ר מ. אונגא:

אני רוצה להביא לידיעת הוועדה את
הסתייגותי לחוק: "בעל עבר פלילי העלול
לסכן את בטחון הציבור והוא באחת הנסיבות האלה: 1. מטפט פלילי תלוי
ועומד עליו; 2. נדון על עבירה פלילית ולא עברו שלוש שנים מיום
שגמר לשאת בכל עונשו".

י. שפירא:

אולי מוטב להוסיף שזה פ טע, כדי שיהיה
ברור שהמדובר בעבירה רצינית.

היו"ר מ. אונגא:

אני מקבל את תיקונו של חבר הכנסת שפירא
להסתייגותי.

3. חוק שיפוט בתי-משפט שלום.

ה. כהן:

אמטול החל בוועדה הויכוח אם להזניח או
שלא להזניח את ההבדל בטטכויות השיפוט
בין שופט שלום ראטי לבין שופט שלום רגיל. חבר הכנסת ורהפטיג הציע
כאלטרנטיבה, אם ההבדל הזה יבוטל, לתת את הטטכות של שופט שלום ראטי
לשלום שופטי שלום רגילים, אבל אם הוא חשב כי מוטב לקיים את ההבדל
בטטכויות כפי שהוא היום, ונוסף על כך לקיים הרכב של שלוש בטטכות
מקבילה לשו של שופט שלום ראטי.

ר"י

י. ספירא:
הצעת חבר הכנסת ורהפטיג היא חידוש גדול,
אם לא מבחינה פורטאלית, לפחות מבחינה
טהורית. ולא יתכן שזה יעבור בוועדה מבלי שזה חיה בקריאה ראשונה
בכנסת, מבלי שזה הובא לתשומת לבם של כל השופטים וציבור עורכי הדין.

פ. רוזן:
בישיבת אתמול הציע חבר הכנסת רובין הצעה
אשר מטרתה כי אהיה טוכן לתמוך בה: להבחין
בין סמכות השיפוט של שופט שלום ראשי ובין זו של שופט שלום רגל
בין ענינים אזרחיים ופליליים. חבר הכנסת רובין הציע לקיים גם להבא
את הסמכות הטיוחדת של שופט שלום ראשי במספטים פליליים, אבל לבטלה
במספטים אזרחיים.

עלי לציין כי משרד המשפטים הציע בזמנו
לבטל לגמרי את כל האבחנה, אבל הממשלה לא קיבלה את דעתו בענין זה.
אני טעין טעדי לתמוך לכל הפחות בהצעת חבר הכנסת רובין.

י. ספירא:
בוועדת המשנה היו הרבה חברים אשר תמכו
בניטול ההבדל במסכוינות. הנימוק היחידי
שהיה בעד קיום ההבדל הזה היה כי רצוי ליצור דרגת ביניים בין שופט
שלום ושופט מחוזי. לי בדמה שאם מקבלים את הנימוק הזה, אין להכדין
בין ענין אזרחי ובין ענין פלילי.

הוחלט: 1. לדחות את ההצעה לבטל את האבחנה במסכות
השיפוט בין שופט שלום רגיל לשופט שלום
ראשי.

הסתייגות: ד. בר-רב-האי, י. ספירא, ס. בגין.

2. לקבל את הצעת חבר הכנסת רובין לבטל את
האבחנה בענינים אזרחיים ולקיים אותה בענינים
פליליים.

י. ספירא:
נתקלה סלגרטה סכבוד השופטים המחוזיים הטבקטים
להשטיע את דעתם בענין פינוי. הענין היה
אמנם בפני ועדת המשנה זמן רב, והם יסלרו היו להסמע על-ידה. אבל על
הוועדה להחליט בענין זה.

ח. כהן:
לעצם הענין, כדאי לשמוע את דעתם של השופטים.
אבל הדבר תלוי אם יהיה בוועדה רוב להצעה
לענות רוריוזיה של החלטתה בענין זה. מפני שאם הוועדה רוצה לסמוך ידה
על ההחלטה הקודמת, אין טעם להזמין את השופטים, או אם הוועדה רוצה
לסנות את החלטתה בהתאם לרצונם של השופטים, גם אז אין טעם להזמנתם.

פ. רוזן:
בישיבת אתמול התברר כי כמה חברי הוועדה,
ולפחות חבר הכנסת בגין, הבינו את החלטת
ועדת המשנה כך שלא תיעשה אבחנה לפי טורי התביעה, בעוד שהנוסח הטובח
לפני הוועדה בסעיף 3(2) אומר כי מספטי פינוי שטוריים עד 1500 ל"י
יופנו לבית-משפט השלום, ומספטי פינוי שטוריים למעלה מזה, יועברו לבית-
המשפט המחוזי.

י. ספירא:
זה לא בהתאם למה שנתקבל בוועדה. אנחנו
החלטנו שכל מספטי הפינוי ומספטי החלוקה
יועברו לבית-המשפט המחוזי.
אני תומך בהצעה להזמין את השופטים.

הוחלט: לקבל את ההצעה להגיש את הטופסים
המחוזיים בקטר להעברת מטפטי הפיבוי
לבית-המשפט המחוזי.

ה' גלגל: בנוסח החדש, המונח בפני הוועדה הוטמטה
בטעות הפיסקה טצריכה להיות 4(3) ושהיתה
בהצעת החוק פיסקה 2 (ד): "בסעיף קטן (ג) אחרי הפיסקה (ה) תבוא
פיסקה זו: "(ו) תביעות נגדיות לתביעות כאמור בפסקות (ג) עד (ה),
הנובעות מאותו נושא-תביעה או מאותן בסיבות שמהם נובעת התביעה
המקורית, יהיה שוויו של נושא התביעה הנגדית כאשר יהיה".

הוחלט: לקבל את ההצעה להחזיר את הפיסקה
הנ"ל, שהוטמטה בטעות.

(נכנס לישיבה שר המשטרה ב. שיטריית).

1. חוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה) - המסד.

ב. שיטריית: חברי שר המשפטים הודיע לי כי אתם

עומדים לבטל את סעיפים 69-70
לפקודת בתי-הסוהר ולהביא במקום זה סעיף האומר: "מי שבדון
למאסר לתקופה העולה על ששה חדשים ונושא עינו שני שלישים מאותה
תקופה, תצווה ועדת השחרורים לשחררו, אם לא ראתה שעדיין אינו
ראוי לשחרור. ועדת השחרורים רשאית לצוות על שחרור אסיר בכל עת
בשל טעמים מיוחדים כגון חולניותו המתמדת. כל הסמכויות לפי
הסעיפים 71-77 לפקודת בתי-הסוהר 1946 עוברות לוועדת השחרורים".

אני רוצה לעמוד קודם כל על טענה
עקרונית קונסטיוציונית. בחלוקת הסמכויות הועברה פקודת בתי-
הסוהר לסמכויות. הממשלה הציעה לכם הצעה מסויימת, ואתם סוטים
ממנו וטוחקים לגמרי את שר המשטרה שכל התסורה הזאת. הממשלה מצווה
לבצע חוק. אתם אינכם יכולים לשנות מעיקרו חוק המוגש לכם על-ידי
הממשלה ולבטל על-ידי כך סמכות, כאשר הדבר לא הצצע לכם. הממשלה
לא אמרה לכם לבטל את סמכותו של שר המשטרה לגמרי. עם כל הכבוד
לכל אחד ואחד מכם אני טוען כי אם קיים חוק שבו יש סמכות ואת
הממשלה לא הציעה לכם לבטל את הסמכות הזאת, אין אתם יכולים להכניס
חוק חדש לגמרי שרם שהממשלה תדון בו. אם אתם סוברים אחרת -
אביא את הבעיה בפני הממשלה.

אני אחראי על בתי-הסוהר. אינני דורש
סמכות יתירה. אבל אני דורש לקיים את הסמכות שיטבה בידי על-פי
החלטת הממשלה, עד אשר הממשלה תחליט לבטלה. אני מעורר ספק אם
מותר לכם למחוק את סמכותו של שר המשטרה מתוך החוק מבלי שנתבקשתם
לעשות זאת על-ידי הממשלה. (ט. בנין: האם הכנסת אינה רשאית
לעשות זאת ביזמתה?) בפניכם הצעה. אם אתם רוצים לשנות עיקרון,
תנו לממשלה לדון בכך.

הינו"ר ט. אונג: הייתי רוצה ששר המשטרה יתיחס גם לשאלה
העניינית.

חוק לתיקון דיני עובדין (דרכי עניינה).

ב. טעמיה:

הממשלה הציעה לכם הצעה שיט בה יותר בטחון. תחילה, נציב בתי-הסוהר היה מטליץ על שחרור אסיר לאחר שקיבל פרטים מן העובדים הסוציאליים ומהרופא הפסיכיאטר וכו'. באה הממשלה ואמרה: לא די בזה, נוטב שתהיה ועדה שהיא יותר מטמכת מאיט אחד, נציב בתי-הסוהר, והיא אשר תמליץ. כלומר, הממשלה קבעה שתי אינסטנציות. באתם ואמרתם: לא נציב בתי הסוהר אלא הוועדה; לא סר המסורה אלא הוועדה.

אני מבין שצריך לכתוב לא "הוועדה ראשית לשחרר" אלא "הוועדה תשחרר". זוהי א דעתי. אני ממרת כי צריך שהאסיר, מטעה שנכנס לבית-הסוהר, נזקפת לזכותו שליט מתקופת טאטרו, והוא טאבד זאת רק בגלל התנהגות רעה. אתם הצעתם את ההיטך. הבעתי ספיקות אם הטיטה הזאת עשויה לעורר אסירים.

אין אתם אומרים אם ועדת השחרורים היא ארצית או שתהיה ועדת שחרורים לכל סוג. והמקרים רבים. הממשלה הביאה לפניכם הצעה שיט בו יותר ערוכה לצדק: לא נציב בתי-הסוהר אלא ועדת השחרורים מטליצה בפני הסר. ברור שאם הוועדה מטליצה על שחרור אסיר, אין זה מתקבל על הדעת שיוחלט להשאירו בבית-הסוהר.

אני טוען: תטאירו את ההצעה כפי שהוצעה לכם על-ידי הממשלה, ובכך תהיה לכם ערוכה יותר גדולה. למה תטחקו את סמכות סר המסורה מתוך החוק? אינני יכול להיות אחראי בעד מוסד אשר אחריים מנהלים אותו. יש בידי סמכות שביטנה אפילו בזמן האנבלים, שהיו מאוד מאוד חרדים לענין הזה.

ישנם מקרים דחופים. ישנו מקרה של אדם שמתה עליו אטמו ובטארו הילדים, וצריך להחליט על שחרורו ממש באותו יום. ישנם מקרים של אדם אשר בטארו לו מספר ימים לסבת בבית-הסוהר, וזה בריוק ערב חג, חג הפסח או חג אחר. האם בעניינים אלה אני יכול לחכות עד אשר תשב בעדת השחרורים? על-ידי דרך זו עודדנו אסירים, ועד היום לא טטעתם על סרד בבתי-הסוהר או על תלוטת. אם נקטה על האסירים, אולי נטריד אותם. הייתי מבין לו היתה הכנסת רוצה לתקן טרירות או התעמרות. אבל אם לא תיטאר בידי הסמכות הזאת, אינני יכול להיות אחראי על הדברים.

לפיכך אני מבקש מכם לאשר את ההצעה כפי שהובאה לכם על-ידי הממשלה.

ג. טעמיה:

ישנה אי-הבנה מסויימת בינינו ובין סר המסורה, אשר כדאי להבהירה. אני רואה את עצמי חייב תשובה מפני שההצעה הובאה על-ידי ועדת המטנה, נתקבלה טח פה אחד, ואני הייתי יור ועדת המטנה.

לאטפטק הקונסטיוטוציוני של המטלה. כאשר מביאים ענין בפני הכנסת, כאשר מביאים לה חוק או ענין מסויים לדון בו, היא ראשית לסגרת את הדברים. ודאי שטינוי הדברים לעתים קרובות טאוד נוטל סמכויות טמת הממשלה או טמת סרי המטלה, ולעתים קרובות טאוד - טטטיף להם סמכויות. לטט שלה יש טה להגיד על טינוי כזה. היא יכולה לעמוד בתוקף על דעתה. אבל אין זה נוטל מזכותה של הכנסת לסנות. הממשלה יכולה להודיע לכנסת שאם היא תחליט טה שתחליט, היא תראה בזה טאלה של אטון. ואז טוב עומדת הטאלה בפני הכנסת, אם להטיק טזה ססקנות או לעמוד על דעתה, ואז תצטרך הממשלה להטיק ססקנות. אבל ברור לגמרי שחוקים הבאים בפני הכנסת יכולה הכנסת לעשות בהם כרצונה, ולמטטלה אין טה לעשות בנידון זה. הדברים האלה הם מעטים של יום יום, וגם מעטים של יום יום הם שטרי הממשלה מתנגדים בתוקף יותר גדול או יותר קטן לפגיעה בטמכויותיהם. ברוב המקרים הם מטליטים עם הדבר הזה, מפני טזוהי דעתו של המחוקק. נדטה לי ססר המסורה, לאחר עיון קל בדברים האלה, יגיע למסקנה טאנחנו פעלנו על כל פנים כגדר סמכותנו הבלתי טוגבלם.

י. ספירה: לגופו של ענין. סמענו את באי-כוח המטרה בענין שחרור האוטוטטי של האסירים מטליס של תקופת מאסרם. היה חלק בוועדה טרצה לסטור על הטצב הקיים. נציגי המטרה ונציב בתי-הסוהר היו אלה שלחנו על סינוי, בנימוקים מסכנעים. הייתי אחד מאלה שסוכנעו על-ידי מטרד המטרה שיש לקבל את השיטה החדשה. סוכנענו שאין לעשות את פסק-הדין פלטר. אם דניס אדם לשנה מאסר, זו צריכה להיות שנה מאסר, וצריכות להיות סיבות טיוחדות כדי סעוגטו יוקטן. הטצב הקודם היה טצב שאין הדעת סובלתו, כי הסופט ידע שהוא דן אדם לסמונה חדסי מאסר ולא לשנה.

ביחס לסחרור של אסיר ים, חכרי הוועדה סברו כי סיקול הדעת הוא תמיד טוב יותר כשהוא נעשה על-ידי חבר-אנשים מאסר על-ידי איש אחד על-יסוד הטלצה. קיבלנו שיש איש אחד בטדינה סיכול לאון אסירים בתור אמת-חסד של הטדינה, כי הוא טגלם את הטדינה, והוא נשיא הטדינה. אבל זה חסד. אם צריך להיות סיקול, חטבנו סצריך להיות גרניום אשר יהון בענין. ואם ספילא אשר רק חותם על הסחרור, אין זה מכובד שהסר יהיה רק טכונת-חתימה. הסר טטובה על ביצוע טדיניות הטטילה. אבל בנקודה של סיקול אינדיבידואלי אין לחשוב שהסר שהוא אדם יחיד, יוכל להחליט יותר טובה מאסר שלושה אנשים, שאחד מהם הוא סופט סחוזי, אשר יכול לסלוח אנשים לבית-סוהר, ואחד מהם הוא נציב בתי-הסוהר, האיס הטטפל באסירים יום יום, והטליסי - רופא. קיבלנו איסור טנציגי הטטילה ומטר הטטפטים טידאגו לכך שהרופא יהיה ככל הטטטר וככל הסצוי - חופא לסחלות נפץ. הוועדה הזאת, ודאי שסיקולה יותר טוב מאסר סיקולו של סר, אשר עיקר תפקידו לנהל את הטדינה בתור חבר הטטילה ולנהל את מטרדו.

יתר על כן, ראינו בטצב הקודם ירושה טתקופת הטנדט, שהתחלטה היתה ניתנת באופן רטטי על-ידי הנציב העליון, ולטענה - על-ידי נציב בתי-הסוהר. אנחנו הגענו גם למסקנה - אמנם לפי הצעתו של סר הטטפטים עצמו - שלא סר הטטפטים צריך לסנות את הסופטים בטדינה. גם ועדת הכספים לעתים קרובות סאור טתערבת בסטכונות סר האוצר, וכך גם ועדות אחרות.

אינני רואה מה טרעופת יש למטילה או לסר המטטרה נגד הוועדה. הוועדה פעלה בנוכחות קציבי מטטרה גבוהים, סמענו את דבריהם, טבחיינה קונטטיטוציונית היינו בסדר, ומבחיינת הענין, אני חוטב שלו היינו דנים בכך טנית, היינו סחליטים למסור את סיקול הדעת הזה לא אדם יחיד אלא לקולגיום.

אני רואה להרגיע את סר המטטרה שאין זו ועדה ארצית. תהיינה סספר ועדות. כתוב בחוק כי אפטר יהיה לקייט מועדות בטספר הדרוט, בתנאי שהרכבן יהיה כזה טציינת. נוסף לכך חייבת הוועדה לסמוג את דברו של האסיר או בא-כוחו וכך את קצין הטבחן, את ב"כ הטטילה, את היועץ הטטפטי, המרכז בענין זה את בלאות כוח של כל מחלקת הטטילה. לסר המטטרה ישנן שתי דרכים להביא בפני הוועדה את דעתו: על-ידי נציב בתי-הסוהר ועל-ידי היועץ הטטפטי או בא-כוחו.

מתוך כל הסיבות האלה אני חוטב שהוועדה עשתה טענה נכון.

ב. שטון:

אחרי כל מה שסמענו מסר המטטרה, אני חוטב שזוהי ההזדמנות לדון בענין החנינה בכללו. הוועדה ודאט זוכרת את הפתעתו של סר בגין וסלי לסמוע כי בענין מה פועל נשיא הטדינה על-פי המלאת סר הטטפטים. אני חוטב טעלינו לעמוד על כך טעניבי החנינה הטובאים בפני הנשיא, לא יהיה הוא חייב להתיעץ בהם עם סר הטטפטים אלא עם סר המטטרה.

4.8.54

חוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה).

ב. שטון:

שר המסורה הודיע כי ישנם מקרים שצריך לשחרר אסיר לפני החג וכו'. לאור הדברים האלה אני חושב שעלינו לדון בכל הענין מהתחלה.

לשאלה הקונסטטוציונית, עם כל הכבוד, אני חושב ששר המסורה לא צדק. אנחנו יכולים להחליט מה שאנחנו רוצים. אם הממשלה לא תקבל זאת, היא יכולה לקחת את החוק בחזרה ולהביא לכנסת חוק חדש, כרוחה.

ב. שיטתית:

אם סותר לי, אביא דוגמאות. היה לפני מקרה של יהודי בן 74 שעבר עבירה כלכלית. בית-המשפט חיכה שנתיים וחצי, ולאחר זאת נתן פקודה שיטלם קנס של 100 ל"י או שילך לבית-הסוהר. היהודי הזה תסוס כוח, זקן, חולה, הובילה אותו מביתו לבית-החולים של בית-הסוהר. השתמטתי בסמכותי והוצאתי אותו.

מקרה אחר: אדם ריצה חלק גדול מעונשו וסטירתו בלבד עולה למדינה לא פחות מאלף ל"י לחודש. במקרה זה דעתי היתה בניגוד לדעתו של שר המשפטים. האדם הזה עמד לצאת מבית-הסוהר, להתחתן ולתקן את דרכו. שר המשפטים לא הסליף על חנינה בפני הנטיא.

ישנם מקרים שאשת אסיר סתה ומטאירה את הילדים עוז בים ללא טיפול. אז פונים אלי מכל הטוסדות, כי זה ענין דחוף. כל מה שאני רוצה הוא שנוכל לנהל את בתי-הסוהר בצורה הוגנת.

המסורה הופיעה בפני הוועדה היא רצתה שיטענו גם את המסורה בוועדת השחרור, לא רק את היועץ המשפטי. כי המסורה היא המספלת באפשר יום יום בבית-הסוהר.

לדעתי, השינוי שהכנסתם בענין השחרור האוטומטי של האסירים, יכניס טרירות בקרב האסירים.

ע. אסוף

נוסף על הדברים שאמר חבר הכנסת ספירא בראשית דבריו, ישנה בידי הממשלה האפשרות לקחת את החוק בחזרה, אם השינויים שהכנסת מכניסה בו אינם לרוחה.

אני מציע שלא בסכח היום ולא נתן לשר המסורה את האפשרות להביא את הדבר בפני הממשלה.

ב. שיטתית:

היתה לי אליפת מכתבים בענין זה עם שר המשפטים. לשר המשפטים יש נטייה ללכת לפי החוק הקונסטטוציונאלי. אינני בעד זה, ואינני חושב שבגלל זה שר המשפטים והיועץ המשפטי יושבים בוועדה תמיד, ואני לא נמצא כאן, צריך לעקוף את סמכותי. אני רואה בזה פגיעה שלא לצורך.

היו"ר ס. אונא:

אני מבטיח לשר המסורה שנדון בענין ונסיים לב לדבריו.

ס. בגין:

אני מקווה כי נשכנע את שר המסורה שניסוקו הקונסטטוציוני אין לו על מה להתבסס. חברי הוועדה הזאת מקבלים הצעות חוק מהממשלה. תהיה השתייכותם הטיעונית אשר תהיה, הם אינם צריכים ואף אינם יכולים לדעת כיצד הגיעה הממשלה להצעתה, אם פה אחד או ברוב קולות. כאשר שר המשפטים הביא לבו הצעת חוק מסויימת, היתה זו בטבילנו הצעת חוק בטם הממשלה ולא בטם שר המשפטים, ומטמע שזוהי גם הצעת חוק בטם שר המסורה.

ט. בגין:

ואם ישנם חילוקי דעות בין הסורים, זה ענינם ואין זה שייך לכאן.
מטרתו היא להוסיף או לגרוע או לשנות מכל חוק שמוצע לנו, ואם המטלה
אינה שבעת רצון מזה, היא יכולה לקחת את החוק בחזרה. (ב. סיסריה:
הטלה היא מהי מידת הסינוי). לזה יש לנו מושג יחסי "נושא
חדש". אבל בטלה הברובה איש לא עורר בוועדה את הטענה שמה שהוועדה
החליטה הוא נושא חדש. היתה הסכמה כללית שאנחנו פועלים בגדר המטות
התחיקתית הרגילה.

יש להבחין בין המושג "חנינה" ובין המושג
"פירות עונש". ההבדל הוא דק. כל חנינה היא פירות עונש, אבל לאו כל
פירות עונש הוא חנינה. הנשיא יכול לתת חנינה לכל אדם שנדון. הוא
יכול לתת חנינה ליחיד ויכול לתת חנינה כללית. רצינו לקבוע כי
מטות החנינה ניתנת רק לאדם אחד, לסוסד אחד במדינה: לכבוד מעלת
הנשיא. לא רצינו כי אותה מטות חנינה אשר החוק העניק אותה
לסוסד העליון העוסד מעל הענינים הפוליטיים, תינתן גם לחבר המטלה.
לו היינו מטאירים עם את המטות של סר המטרה, היו שלושה מוסדות:
מטות חנינה כללית וליחיד הניתנת לנשיא; מטות חנינה או פירות
עונש לטר המטרה, ומטות שחרור לוועדת השחרור יט. זה עירוב
מטות. לפעמים יכולות להיות גם האלות מנוגדות. זה גם איננו טוב
בשביל האסיר.

הנימוקים המהותיים של סר המטרה הם
רציניים מאוד. בעיקר הבעיה של הצורך בהחלטה מהירה במקרים מסויימים.
אבל אין דבר זה יכול לשנות את גישתנו היסודית. עלינו רק לשים
לב לפרקטיקה של ועדות השחרורים, לפני שהן מתחילות בפעולתן. הייתי
מציע שנכניס בגוף החוק הוראה שתחייב את ועדת השחרורים להתכנס אחת
לשבועיים, או שבכל סר המטפים הבטחה שיתקין תקנה כזאת.

ד. בר-רב-האי:

חבר הכנסת בגין טיצה את הלך המחשבה שלי
בענין זה. זכות החנינה לפי אופיה אינה
ניתנת לחלוקה. זה צריך להיות מוסד אחד, זהו זכות אבסולוטיבית,
אשר אינה ניתנת לחלוקה או להפרדה.

דבר אחר הוא ועדת השחרורים, שהיא חלק
מדרכי הענישה, אשר לה ניתנים סיסמים או בייקטיביים, לפיהם עליה לדון.
נדמה לי שסר המטרה צריך רק לשטוח שהמטמה הזאת והאחריות הזאת
ניטלה ממנו. כי שיקול של איש אחד ניתן תמיד לטעויות, או שתוך מסוג
פנים או שתוך אי-ידיעה. נראה לי מוזר שסר המטרה רואה בזה פגיעה
במטותיותו.

אינני רוצה להיכנס לבעיה הקונסטיוציונית.
זכותו של סר המטרה להביא את הדברים למטלה אינה נוגעת לשולחן הזה.

הדוגמאות שסר המטרה הביא כסיבה להתנגדותו
להחלטת הוועדה אינן ברורות לי מטבעות. אותו יהודי שחיכה שנתיים וחצי
יכול היה לקבל חנינה מהנשיא. הוא לא פנה, אלא חיכה טבלי לעזרת דבר.

האפשרות לאסיר לצאת מבית-הסוהר בטקרה
אסון, בלורית שוטר או בלי לורית שוטר, שייכת לאחריותו של נציב בתי-
הסוהר. היא אינה נוגעת לכאן.

לא נראה לי סכינוס ועדת השחרורים אחת
לשבועיים יהיה מעשי. אולי פעם בחודש.

ע. איכילוב:

אני מצטרף לדעה שהוועדה לא חרגה ממטותה.

לגוף הענין, דברי סר המטרה גרמו לי

לכמה התלבטויות. אינני נוטה להכניס סינוי יסודי בהצעת הוועדה. אבל
אני מעלה הצעה אשר אני בעצמי עוד לא שקלתי אם היא טובה: החבר הטליטי

ה. ד"ר ט. אורגא:

אין לי טה להוסיף לשאלה העקרונית, אך נראה לי שיש להבטיח את האפשרות של החלטה מהירה במקרים דחופים. הייתי מציע שבנסח את סעיף 38 בצורה שתבטיח זו, אולי בדרך של החלטה בכתב.

י. ספירא:

אני מתנגד להחלטה בכתב. לא יתכן שיחליטו סבלי סתימתן לאסיר אפשרות להיסטמע. הערובה היא בהצעתו של חבר הכנסת בגין: לכנס את הוועדה אחת לשבועיים. אולי אפשר להוסיף כי במקרים דחופים יוכל יו"ר הוועדה בהתלצתו של נציב בתי-הסוהר לבצע שחרור זמני, עד לישיבת הוועדה.

פ. רוזן:

לא נראה לי שהמקום הנכון להצעתו של חבר הכנסת איכילוב הוא סעיף 37. לעומת זאת אני מבין שועדת המשנה דחתה את ההצעה שועדת השחרורים לא תחליט לפני שתשמע את ב"כ המסטרה, או אפילו - את ב"כ המסטרה במקום היועץ המשפטי. אני מתאר לי שהוועדה דחתה זאת מפני שכאשר כותבים ב"כ המסטרה, זה עושה רושם שכביד. בכל זאת נדמה לי שמוטב היה לשמוע את ב"כ המסטרה.

י. ספירא:

לא היתה בפנינו הצעה שבמקום היועץ המשפטי יופיע בפני ועדת השחרורים ב"כ המסטרה. התנגדנו לכתוב כי טביהם יופיעו בפני הוועדה, כלומר, נציגי שני מסרדי טסלה, כי אמרנו שהיועץ המשפטי מייצג את הממשלה, ובתוך זה גם את המסטרה. הוא יכול לסלוח גם קצין מסטרה ככת-כוחו. אם יש נסיה שבמקום היועץ המשפטי יופיע בפני הוועדה ב"כ המסטרה, מצדי אין כל התנגדות.

ב. שיטרית:

שאלתי את חבר הכנסת בגין: באיזו מידה ושאלתי היתה במקומה. הדבר היה בממשלה ובוועדת החקיקה של השרים, והתוכחו על השאלה הזאת, והביאו בפניכם הצעה אשר לפיה יש סמכות מסויימת למשרד סטוריים. כאשר הוועדה מוציאה את כל הסעיף, ואומרת שאין למשרד סמכות ומציעה במקום זאת הצעה אחרת, הרי לדעתי זה שינוי יסודי, וזוהי חריגה מן הסמכות. לאחר בירור וריכוז עקרו והוציאו את סמכות שר המסטרה מכל התמונה.

ברור שישנו הבדל בין חנינה והפחתת העונש. לא ביקשתי סמכות חנינה. השאלה היא כגון של הפחתת העונש. יש הבדל בין סמכותו של הנשיא לחון אדם, לעקור את העונש באילו לא היה. (פ. רוזן: סמכותו של הנשיא גם להפחית את העונש, כך שההבדל אינו יסודי). כאן הכנסתם במקום איש אחד - 9 אנשים (אם תקימו שלוש ועדות). כתבתם "בשל טעמים מיוחדים". הוצג הנשיאנות חנינה לא בשל טעמים מיוחדים?

אנינני בא לתבוע סמכות אכסלורטיבית. אני אומר שועדת השחרורים תהיה קיימת. אבל מהי המגדעת שאתם מוצאים בכך שהוועדה תמליץ בפני השר, כמו שהשר ממליץ בפני הנשיא?

ט. בגין:

נביח שועדת השחרורים סטדבת, ואח"כ זה בא בפני שר המסטרה והוא מסכים לתת חנינה. החלטת מי מחייבת?

ב. סיטריית:

טקלים כאלה נדירים: אם יושבת ועדת שחרורים, הרי שר המטטרה איננו מחליט על כך סתם. יש טיטהו סבודק את הענין. קשה לתאר שיקרה שועדת השחרורים תגיד: לא, והטר יגיד: כן. הוא יכול לבקש שועדת השחרורים לכרוק את הענין סחדט. אלה הם ענינים טייט בהם אד אנוטי, ונאינני סכין את הטענה הזאת. אני חרד לבתי-הסוהר. אנחנו יכולים להכניס טיטה סתיצור טרירות.

אתם גם לא סעודדים טרים בעבודתם, אם אתם מחליטים אפילו סבלי להתיעץ אתם. אני הופעתי בפני הוועדה. לא קיבלתם את הצעתי. אינני כל כך להוט לכך שיהיה בוועדה נציג המטטרה, ספני שר המטטרה לא תמיד תמים דעים עם הסקפת נציגי המטטרה.

היו"ר ס. אונא:

החלטת הוועדה קיימת. נוכל לעשות רנויזיה אם נשמע מדעת המטטלה אחרת, ונדון על כך.

י. שפינא:

הדבר תלוי בכך אם שר המטטרה סבקש להשהות את החלטתנו, כי אז אין לנו ברירה אלא להשהות. אם לאו - אין לנו צורך להשהות.

ב. סיטריית:

נסיתי לסכנע את החברים, בלי לפגוע בעיקרון שעליו החליטה הוועדה: שיהיה ועדת שחרורים בעלת ססכויות סמויימת. אבל ההצעה היא להוציא את שר המטטרה מן התמונה, ולזאת אני סתנגד.

הוחלט:

החלטת הוועדה בנוגע לביטול ססכות שחרור האסירים שהיתה לשר המטטרה לפי פקודת מ-י-הסוהר, בעינה עומדת. אולם אם לאחר ששר המטטרה יביא את הענין בפני המטטלה יתברר כי יש לפטטלה עמדה טובה, תחזור הוועדה לדון בענין.

היטיבה ובעלה בשעה 11.15.